

**SABAH
NEGERI DI BAWAH BAYU
&
SARAWAK BUMI KENYALANG**

28 SEP 2003
MAJLIS PERSEKUTUAN
BERSEKUTUAN NEGARA MALAYA
ADP

Cetakan Pertama 1998

© **Hak Cipta Terpelihara**

Tidak dibenarkan mengeluarkan
mana-mana bahagian buku ini dalam apa jua bentuk
atau cara sekalipun kecuali dengan izin bertulis
daripada

PENERBIT PRISMA SDN BHD

NO. SYARIKAT: 154124-A
129, Jalan SS 25/2, Taman Mewah
47301 Petaling Jaya
Selangor Darul Ehsan

Tel: 03-7034393 / 7034397

Fax: 603-7039367

ISBN 983-823-559-8 (SIRI)
983-823-569-5

MABOPA
No. Ahli: 8702

M
959.521
AMP

Dicetak oleh **YEOHPRINCO SDN BHD**

26 SEP 2002

NASKAH PEMELIHARAAN
PERPUSTAKAAN NEGARA MALAYSIA
APB 01077589

Siri Kenali Negerimu

Sabah Negeri Di Bawah Bayu & Sarawak Bumi Kenyalang

Amran Abdullah
Azmi Yusoff

Penerbit Prisma Sdn Bhd
No Syarikat: 154124 - A
Petaling Jaya

SABAH NEGERI DI BAWAH BAYU

Ahli sejarah mengatakan bahawa Pulau Borneo dahulu adalah sebahagian daripada tanah besar yang digelar Sindaland. Permukaan bumi kawasan itu telah mengalami perubahan yang banyak akibat gempa bumi dan letupan gunung berapi. Perubahan-perubahan itu berlaku secara berterusan hingga ke Zaman Paleolitik.

Kawasan yang kini dinamakan Sabah pernah juga disebut sebagai 'Api-Api'. Sebuah peta lama yang dibuat dalam abad keenam belas menyebut kawasan yang kini digelar Sabah sebagai Fire Islands (Pulau Api). Penjelasan yang paling dekat berkenaan dengan nama ini adalah berkaitan dengan gunung berapi berlumpur yang terdapat di Pulau Tiga (di antara Labuan dan Kota Kinabalu).

Penemuan-penemuan arkeologi di kawasan seperti Ting Kayu, Gua Madai dan tempat-tempat lain di timur Sabah membuktikan bahawa kawasan ini telah didiami manusia sejak 28 000 tahun yang lampau. Di samping itu, terdapat juga beberapa penemuan di Gua Gumantong yang menunjukkan adanya penempatan manusia semenjak 4,000 tahun dahulu.

Rujukan berkenaan dengan sejarah awal Sabah jarang terdapat dalam rekod-rekod lama penulis Cina atau Arab. Namun begitu, dalam tahun 1292, satu ekspedisi yang diutuskan oleh Maharaja Kublai Khan ada menyebut tentang kawasan yang dinamakan Chinabatanan, kawasan yang kini disebut Kinabatanan. Daripada rekod Inggeris pula terdapat catatan tentang Sabah yang dibuat oleh Kapten Alexander Dalrymple dan Mejar James Rennel, yang menjelajahi kawasan pantai barat Sabah hingga ke Pulau Balembangan.

Nama Sabah telah lama digunakan. Malah nama ini sudah digunakan sebelum kedatangan British ke Pulau